

strategy of development of tourism on the whole and at the level of separate enterprises. The main orientation should be focused on continuous improvement and adaptation of modern methods and models of management and quality control services so as to better provide cost-effective competitiveness in relation to other entities and useful for customers in terms of service.

Keywords: Industry of tourism, tourism product, tourist favors, transfer, technology of tourism, excursion, service providing, index of satisfaction of consumers, tourist industry.

Стаття надійшла до редакції 29.09.2014

УДК 338.27.524

Володимир Володимирович Буханець*

ЕФЕКТИВНІСТЬ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ГІРНИЧО-ЗБАГАЧУВАЛЬНИХ КОМБІНАТІВ УКРАЇНИ

Анотація. Представлено авторське бачення фінансового потенціалу підприємства, як здатність до ефективного формування та використання ресурсів в процесах інвестиційної та фінансової діяльності підприємства. На основі використання сучасних інструментів бізнес-аналізу, запропоновано оцінювати ефективність формування та використання фінансового потенціалу на основі концепції економічної доданої вартості. В основу оцінки ефективності формування фінансового потенціалу закладено критерії та показники, що характеризують рівень раціональності структури капіталу, в основу ефективності використання — критерії та показники прибутковості та продуктивності активів та його структурних елементів. Представлено результати реалізації запропонованого підходу на прикладі національних гірничо-збагачувальних підприємств, що дозволило виявити проблеми забезпечення ефективності формування та використання їх фінансового потенціалу.

Ключові слова: фінансовий потенціал, економічна додана вартість, багатofакторний аналіз, фінансова та економічна рентабельність.

Вступ. На сучасному етапі розвитку модернізація вітчизняної економіки набула статусу національної ідеї. Сприятливий вплив процесів глобальної економічної відкритості паралельно висуває проблеми, що пов'язані з підризом конкурентоспроможності національних промислових підприємств, тому питання їх модернізації стають основою економічної безпеки країни. За таких обставин актуалізується проблема забезпечення ефективності формування та використання усіх різновидів потенціалу підприємств, основою розвитку яких є фінансовий потенціал. Проблема фінансового потенціалу підприємства досить широко розглядається в науковій літературі, а найзмістовніші результати отримано такими науковцями, як М. Баканов, І. Балабанов, В. Белоліпецький, І. Бланк, В. Бочаров, А. Грязнова, В. Ко-

* Володимир Володимирович Буханець – канд. екон. наук, доцент каф. економіки, організації та управління підприємствами, Криворізький економічний інститут ДВНЗ «Криворізький національний університет», vladylad0571@gmail.com

вальов, О. Лобанова, О. Олексюк, І. Репіна, В. Родіонова, Н. Самсонов, О. Стоянова, М. Федотова, О. Федонін, А. Шеремет та інші.

Постановка задачі. На основі узагальнення теоретичних надбань щодо визначення ефективності формування і використання фінансового потенціалу підприємств, а також використовуючи сучасний аналітичний інструментарій фінансового менеджменту в даній статті поставлено за мету оцінити фінансовий потенціал національних гірничо-збагачувальних підприємств і визначити відповідну проблематику, розв'язання якої дозволить забезпечити більш високі фінансові результати у даній сфері бізнесу.

Результати. Фінансовий потенціал підприємства є складною багатоаспектною економічною категорією, сутність якої на даний момент є однозначно невизначеною. Найрозповсюдженішими є трактування фінансового потенціалу як відносин підприємства, що виникають з приводу досягнення максимально можливих фінансових результатів [1];

— сукупності фінансових ресурсів, необхідних для забезпечення господарської діяльності підприємства [2—4];

— здатність підприємства залучати грошові кошти [5];

— максимально можливої вартості ресурсів¹, за умови їх функціонування в межах певної організаційної структури [6].

На основі узагальнення досліджених наукових підходів у рамках даної статті під фінансовим потенціалом ми будемо розуміти здатність до ефективного формування та використання ресурсів у процесах інвестиційної та фінансової діяльності підприємства. В основу оцінювання ефективності процесів формування та використання фінансового потенціалу підприємств вважаємо за доцільне закласти вартісні критерії, які в сучасній економічній літературі визнані як такі, що враховують максимальну кількість фундаментальних факторів, які безпосередньо визначають фінансові результати господарської діяльності суб'єктів господарювання. Спираючись на аргументацію вчених, що розвивають теорію вартісно-орієнтованого управління підприємством [7, 8], пропонуємо оцінити рівень формування та використання фінансового потенціалу на основі показника економічної доданої вартості, перевагою практичного використання якого є можливість його факторного аналізу. Це дозволить визначити слабкі місця та резерви підвищення рівня ефективності формування та використання фінансового потенціалу підприємств.

Формування фінансового потенціалу в рамках концепції економічної доданої вартості оцінюється на основі показників, що характеризують рівень оптимальності структури капіталу та достатності коштів для забезпечення поточної господарської діяльності підприємства. Рівень оптимальності структури капіталу впливає не тільки на показник середньозважених витрат на капітал, який є базовим у процесі визначення доданої вартості бізнесу, а й зумовлює зміни доходності власного капіталу в контексті ефекту фінансового важелю. Використання фінансового потенціалу підприємства в моделі економічної доданої вартості знаходить відображення в рівні доходності капіталу, який оцінюється на основі чистої економічної рентабельності, факторний аналіз якої дозволяє визначити ефективність політики управління активами та прибутковість діяльності підприємства.

Оцінювання ефективності формування та використання фінансового потенціалу зроблено за даними національних гірничо-збагачувальних комбінатів, які про-

¹ Вартість сукупності ресурсів у даному визначенні науковці ототожнюють з вартістю бізнесу.

тягом 2007—2013 рр. демонструють позитивну динаміку фінансових показників та інформація про які представлена в достатньому обсязі для здійснення об'єктивного аналізу досліджуваної проблематики.

Результати оцінювання економічної доданої вартості досліджуваної вибірки (табл. 1) свідчить про те, що якщо до 2011 р. у певні часові проміжки окремі підприємства генерували позитивні потоки доданої вартості, то у 2012—2013 рр. відбувається її руйнування.

Таблиця 1

**ПОКАЗНИКИ ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНО ДОДАНОЇ ВАРТОСТІ НАЦІОНАЛЬНИХ
ГІРНИЧО-ЗБАГАЧУВАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ У 2007—2013 РР.**

Показники	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1. Економічна додана вартість, тис. грн							
ПАТ «Центральний ГЗК»	90772	507046	-1559643	-1221378	283190	-1161719	-1006390
ПАТ «Північний ГЗК»	593121	974726	-3934277	-3470794	1930331	-2649632	-2702678
ПАТ «Підвденний ГЗК»	-59459	872382	-1859801	-66615	364	-3938360	-3964862
ПАТ «Інгулецький ГЗК»	-17936	2093051	-2362891	-718250	1005385	-2979136	-3814286
ПАТ «Полтавський ГЗК»	-419519	-795206	-1327818	-1220131	-395127	-3370084	-3992416
2. Рентабельність активів за чистим прибутком, %							
ПАТ «Центральний ГЗК»	27,46	35,23	4,17	17,85	29,66	10,35	20,10
ПАТ «Північний ГЗК»	34,59	37,28	6,89	12,62	31,46	16,05	20,35
ПАТ «Підвденний ГЗК»	21,34	42,09	-1,29	28,41	33,37	13,39	17,19
ПАТ «Інгулецький ГЗК»	23,77	56,05	9,13	27,02	32,04	20,28	19,08
ПАТ «Полтавський ГЗК»	11,63	13,20	3,63	11,38	24,04	3,39	2,84
3. Середньозважені витрати на капітал, %							
ПАТ «Центральний ГЗК»	23,21	25,92	30,27	34,81	26,42	26	32,96
ПАТ «Північний ГЗК»	23,43	26,91	28,64	29,18	21,74	28,05	32,74
ПАТ «Підвденний ГЗК»	23,44	26,01	31,31	29,3	33,37	37,81	37,84
ПАТ «Інгулецький ГЗК»	24,36	31,21	32,24	33,02	27,15	32,96	34,53
ПАТ «Полтавський ГЗК»	25,94	30,28	30,71	30,19	28,29	33,31	32,78
4. рівень відповідності фактичного значення чистої рентабельності реалізації критичному							
ПАТ «Центральний ГЗК»	1,18	1,36	0,14	0,51	1,12	0,40	0,61
ПАТ «Північний ГЗК»	1,48	1,39	0,24	0,43	1,45	0,57	0,62
ПАТ «Підвденний ГЗК»	0,91	1,62	-0,04	0,97	1,00	0,35	0,45
ПАТ «Інгулецький ГЗК»	0,98	1,80	0,28	0,82	1,18	0,62	0,55
ПАТ «Полтавський ГЗК»	0,45	0,44	0,12	0,38	0,85	0,10	0,09

Основна причина полягає в тому, що не зважаючи на те, що підприємства є прибутковими, рівень прибутковості, що генерують активи, є недостатнім для покриття витрат на капітал.

Середньозважені витрати на капітал мають високий рівень залежності від структури капіталу підприємства, особливістю якої для досліджуваних ГЗК є те, що частка власного капіталу у загальній структурі фінансування активів для більшості підприємств є досить високою (табл. 2).

Таблиця 2

**ПОКАЗНИКИ СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ
НАЦІОНАЛЬНИХ ГІРНИЧО-ЗБАГАЧУВАЛЬНИХ КОМБІНАТІВ У 2007—2013 РР.**

Показники	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1. Коефіцієнт автономії							
ПАТ «Центральний ГЗК»	0,57	0,70	0,76	0,58	0,59	0,45	0,86
ПАТ «Північний ГЗК»	0,59	0,67	0,63	0,46	0,63	0,53	0,73
ПАТ «Підвденний ГЗК»	0,55	0,70	0,65	0,78	0,87	0,92	0,95
ПАТ «Інгулецький ГЗК»	0,72	0,74	0,71	0,55	0,47	0,54	0,71
ПАТ «Полтавський ГЗК»	0,62	0,67	0,68	0,63	0,67	0,55	0,49
2. Коефіцієнт перманентного капіталу							
ПАТ «Центральний ГЗК»	0,68	0,80	0,91	0,65	0,61	0,50	0,93
ПАТ «Північний ГЗК»	0,71	0,71	0,77	0,55	0,70	0,67	0,89
ПАТ «Підвденний ГЗК»	0,72	0,83	0,77	0,84	0,94	0,96	0,98
ПАТ «Інгулецький ГЗК»	0,73	0,75	0,85	0,71	0,49	0,67	0,78
ПАТ «Полтавський ГЗК»	0,87	0,82	0,71	0,67	0,93	0,94	0,84
3. Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів							
ПАТ «Центральний ГЗК»	0,26	0,33	0,62	0,17	0,05	0,10	0,53
ПАТ «Північний ГЗК»	0,31	0,12	0,38	0,16	0,18	0,30	0,57
ПАТ «Підвденний ГЗК»	0,39	0,44	0,34	0,28	0,55	0,53	0,55
ПАТ «Інгулецький ГЗК»	0,03	0,04	0,48	0,35	0,05	0,28	0,25
ПАТ «Полтавський ГЗК»	0,66	0,46	0,10	0,13	0,84	0,86	0,69

Така тенденція є сприятливою з точки зору фінансової незалежності від зовнішніх інвесторів і кредиторів, але з позицій вигід боргового фінансування (ефект фінансового важеля) зменшується доходність власного капіталу. Також варто звернути увагу на те, що частка поточних зобов'язань у структурі капіталу є також не високою, а оцінювання рівня ліквідності та платоспроможності, дозволяє говорити про нормальний рівень фінансового стану національних ГЗК протягом 2007—2013 рр. Однак, варто враховувати, що визначаючи вартість капіталу, саме поточні зобов'язання (окрім короткострокових кредитів банку) оцінюються як витрати з нульовою ставкою, що зменшує величину WACC (середньозважених витрат на капітал). Оцінюючи ефективність структури капіталу на основі DuPont-аналізу рівня фінансової рентабельності (табл. 3), можна зазначити, що в цілому ті зміни, що відбуваються в структурі фінансування активів, мають негативну динаміку впливу на доходність власного капіталу.

Таблиця 3

**РЕЗУЛЬТАТИ DUPONT-АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОЇ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ
НАЦІОНАЛЬНИХ ГІРНИЧО-ЗБАГАЧУВАЛЬНИХ КОМБІНАТІВ У 2007—2013 РР.**

Показники	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Абсолютна зміна рівня фінансової рентабельності за рахунок зміни чистої рентабельності реалізації, %						
ПАТ «Центральний ГЗК»	44,86	-37,16	9,02	12,10	-30,51	17,52
ПАТ «Північний ГЗК»	20,87	-20,66	2,71	16,78	-13,74	2,31
ПАТ «Південний ГЗК»	53,42	-64,42	23,22	7,91	-16,09	5,32
ПАТ «Інгулецький ГЗК»	67,16	-53,78	9,09	12,14	3,54	-1,73
ПАТ «Полтавський ГЗК»	2,00	-13,10	8,54	18,79	-28,22	-0,57
Абсолютна зміна рівня фінансової рентабельності за рахунок зміни продуктивності функціонування активів, %						
ПАТ «Центральний ГЗК»	-31,15	-7,25	8,90	8,33	-2,07	4,19
ПАТ «Північний ГЗК»	-16,31	-25,02	6,40	24,21	-10,72	5,83
ПАТ «Південний ГЗК»	-15,52	2,35	22,36	-1,54	-6,89	-1,22
ПАТ «Інгулецький ГЗК»	-22,40	-9,67	16,11	-3,07	-28,54	-0,47
ПАТ «Полтавський ГЗК»	0,50	-1,09	2,51	0,84	-2,22	-0,44
Абсолютна зміна рівня фінансової рентабельності за рахунок зміни структури капіталу, %						
ПАТ «Центральний ГЗК»	-11,80	-0,50	7,48	-1,25	5,60	-21,35
ПАТ «Північний ГЗК»	-7,23	0,60	7,39	-18,47	4,90	-10,85
ПАТ «Південний ГЗК»	-16,62	-0,13	-7,09	-4,49	-0,93	-0,40
ПАТ «Інгулецький ГЗК»	-1,93	0,51	10,72	10,29	-5,89	-7,99
ПАТ «Полтавський ГЗК»	-1,39	-0,21	1,41	-1,82	1,20	0,59

Тому, одним із основних аспектів політики управління фінансовим потенціалом національних ГЗК є обґрунтування та реалізація ефективної політики фінансування активів, результати якої безпосередньо визначають динаміку змін доданої вартості підприємств.

Ефективність використання фінансового потенціалу в межах логіки дослідження може бути оцінено на основі факторного аналізу чистої економічної рентабельності, величина якої визначає вектор змін доданої вартості підприємств. За результатами такого аналізу (табл. 4) можна зробити такі висновки:

Таблиця 4

**РЕЗУЛЬТАТИ ФАКТОРНОГО АНАЛІЗУ РІВНЯ ЧИСТОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ
НАЦІОНАЛЬНИХ ГІРНИЧО-ЗБАГАЧУВАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ У 2007—2013 РР.**

Показники	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Абсолютна зміна рівня чистої економічної рентабельності за рахунок зміни чистої рентабельності реалізації, %						
ПАТ «Центральний ГЗК»	25,42	-25,99	6,88	7,00	-18,08	7,86
ПАТ «Північний ГЗК»	12,29	-13,74	1,70	7,71	-8,65	1,22
ПАТ «Південний ГЗК»	29,26	-45,02	15,13	6,16	-13,99	4,92
ПАТ «Інгулецький ГЗК»	48,43	-39,77	6,45	6,72	1,66	-0,94
ПАТ «Полтавський ГЗК»	1,26	-8,83	5,99	12,12	-19,15	-0,31

Закінчення табл. 4

Показники	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Абсолютна зміна рівня чистої економічної рентабельності за рахунок зміни швидкості обороту дебіторської заборгованості, %						
ПАТ «Центральний ГЗК»	-29,93	-3,55	3,87	2,41	3,45	12,72
ПАТ «Північний ГЗК»	-18,31	-13,76	2,62	16,09	-2,53	-0,17
ПАТ «Підвденний ГЗК»	-20,51	1,70	20,09	97,98	-10,13	-7,61
ПАТ «Інгулецький ГЗК»	-41,55	-2,99	9,60	-1,53	-11,40	-5,13
ПАТ «Полтавський ГЗК»	0,62	-1,16	4,70	-9,92	-0,02	-0,68
Абсолютна зміна рівня чистої економічної рентабельності за рахунок зміни частки дебіторської заборгованості в структурі оборотних активів, %						
ПАТ «Центральний ГЗК»	7,41	-0,07	0,08	0,13	-0,46	-2,47
ПАТ «Північний ГЗК»	2,62	0,29	-0,10	-0,23	-0,58	0,55
ПАТ «Підвденний ГЗК»	2,77	-0,04	-7,20	-92,80	3,52	5,47
ПАТ «Інгулецький ГЗК»	6,80	-0,11	-0,40	1,42	0,06	0,10
ПАТ «Полтавський ГЗК»	-2,30	1,25	-6,21	9,05	-0,74	0,25
Абсолютна зміна рівня чистої економічної рентабельності за рахунок зміни поточної ліквідності, %						
ПАТ «Центральний ГЗК»	25,58	3,80	-10,44	-0,54	-6,51	121,18
ПАТ «Північний ГЗК»	5,09	-1,22	-4,75	10,70	-5,00	41,54
ПАТ «Підвденний ГЗК»	36,07	0,32	14,33	49,93	9,55	8,43
ПАТ «Інгулецький ГЗК»	23,62	1,97	-10,80	-15,26	9,09	13,93
ПАТ «Полтавський ГЗК»	-1,77	-2,04	1,71	123,20	-1,50	-1,49
Абсолютна зміна рівня чистої економічної рентабельності за рахунок зміни частки поточних зобов'язань у структурі позикового капіталу, %						
ПАТ «Центральний ГЗК»	-5,15	-4,14	5,46	3,87	-0,42	-71,86
ПАТ «Північний ГЗК»	9,47	-2,62	2,31	-1,01	-2,09	-22,97
ПАТ «Підвденний ГЗК»	-5,70	-0,16	3,55	-33,06	1,00	-1,14
ПАТ «Інгулецький ГЗК»	-1,08	-6,95	3,59	8,62	-7,86	1,28
ПАТ «Полтавський ГЗК»	5,57	1,63	-0,28	-119,61	-0,28	1,37
Абсолютна зміна рівня чистої економічної рентабельності за рахунок зміни коефіцієнту структури капіталу, %						
ПАТ «Центральний ГЗК»	-22,25	-1,47	13,53	-1,78	6,02	-67,27
ПАТ «Північний ГЗК»	-12,73	1,08	8,60	-22,92	6,54	-21,60
ПАТ «Підвденний ГЗК»	-30,24	-0,27	-20,82	-26,75	-10,74	-6,65
ПАТ «Інгулецький ГЗК»	-5,33	1,31	17,06	10,76	-6,08	-14,79
ПАТ «Полтавський ГЗК»	-2,69	-0,47	2,78	-3,61	1,76	0,64
Абсолютна зміна рівня чистої економічної рентабельності за рахунок зміни коефіцієнту автономії, %						
ПАТ «Центральний ГЗК»	6,69	0,35	-5,71	0,73	-3,32	9,58
ПАТ «Північний ГЗК»	4,26	-0,40	-4,64	8,49	-3,09	5,73
ПАТ «Підвденний ГЗК»	9,10	0,09	4,62	3,50	0,81	0,37
ПАТ «Інгулецький ГЗК»	1,39	-0,38	-7,61	-5,70	2,77	4,35
ПАТ «Полтавський ГЗК»	0,88	0,06	-0,94	1,44	-0,74	-0,32

— одним із основних факторів, що визначають доходність функціонування активів, є рівень рентабельності реалізації за чистим прибутком. Не зважаючи на те, що значення даного показника є позитивним, протягом останніх трьох років значення фактичного рівня даного показника має все менший рівень відповідності критичному значенню (табл. 1). Розв'язання даної проблематики виходить за межі управління фінансовим потенціалом і сигналізує про проблеми підприємств у контексті управління виробничим потенціалом, який визначає рівень конкурентоспроможності національних ГЗК;

— щодо політики управління оборотними активами та їх елементним складом, то визначити динаміку змін однозначно неможливо. Варто лише зазначити, що національні ГЗК у цілому мають достатній рівень забезпеченості власними оборотними коштами, політика управління грошовими та фінансовими активами дозволяє зберігати нормальний рівень ліквідності та платоспроможності досліджуваної вибірки підприємств.

Висновки. Отже, узагальнюючи результати економічного оцінювання формування та використання фінансового підприємств, можна зазначити, що:

— результати оцінювання фінансового потенціалу не доцільно інтерпретувати як абсолютні характеристики, так як він має складні причинно-наслідкові взаємозв'язки з іншими його різновидами;

— досить важко виокремити ту складову фінансових результатів, що формує окремий вид потенціалу. Однак оцінювання окремих його видів, як наприклад у даній статті, фінансового, сигналізує менеджменту про проблемні зони, локалізація яких може позитивно вплинути на досягнення поставлених цілей;

— аналітичний інструментарій, що використовується в процесі аналізу фінансового потенціалу, має забезпечувати отримання таких результатів, які будуть інформативними з точки зору розв'язання поставленої проблеми, а вихідна інформація для здійснення розрахунків — адекватною з точки зору отримання та формалізації.

Результати оцінки фінансового потенціалу національних гірничо-збагачувальних комбінатів свідчить про те, що менеджмент підприємств не зовсім раціонально формує політику фінансування активів, яка, в свою чергу, має високий рівень впливу на середньозважені витрати на капітал, що не дозволяє уникнути руйнування вартості підприємств. Крім того, було виявлено, що низький рівень доходності капіталу зумовлює необхідність додаткових досліджень стану та ефективності використання виробничого потенціалу досліджуваних підприємств, так як саме в площині виробничих процесів формуються конкурентні переваги даного бізнесу.

Література

1. *Фомин П.* Особенности оценки потенциала промышленных предприятий / П. Фомин, М. Старовойтов // Антикризисное и внешнее управление. — 2006. — №2. — С. 27—41.
2. *Толстых Т.* Проблемы оценки экономического потенциала предприятия: финансовый потенциал / Т. Толстых, Е. Уланова // Вопросы оценки. — 2004. — № 4. — С. 18—22.
3. Финансовый потенциал коммерческой организации как элемент стратегического управления / Н. Сорокина // Власть и управление на Востоке России. — 2009. — №1 (46). — С. 57—66.
4. *Стахно Н.* Методические основы финансового потенциала предприятий / Н. Стахно // Культура народов Причерноморья. —2010. — № 183, Т.2. — С. 105—107.

5. Ageev A. Составление рейтингов стратегичности компаний / А. Ageev, С. Кудешова, Б. Куроедов, О. Немкова, А. Трофимчук // Экономические стратегии. — 2008. — № 8. — С. 62—75.
6. Кайгородов А. Финансовый потенциал как критерий целесообразности финансового оздоровления предприятия / А. Кайгородов, А. Хомякова // Аудит и финансовый анализ. — 2007. — №4. — С. 226—233.
7. Шевчук Н.В. Вартість як критерій ефективності управління підприємством / Н.В. Шевчук // Економічний часопис — XXI. Науковий журнал. — 2014. — № 5 — 6. — С. 68—71.
8. Кудина М.В. Теория стоимости компании: [Монография] / М.Кудина. — М.: ИД «ФОРУМ», ИНФРА-М, 2010. — 368 с.

References

1. Fomin, P., Starovoytov, M. «Osobennosti otsenki potentsiala promyshlennyih predpriyatiy.» *Antikrizisnoe i vneshnee upravlenie*, no 2, (2006): 27 — 41.
2. Tolstyih, T. Ulanova, E. «Problemy otsenki ekonomicheskogo potentsiala predpriyatiya: finansovyy potentsial.» *Voprosyi otsenki*, no 4 (2004): 18—22.
3. Sorokina, N. «Finansovyy potentsial kommercheskoy organizatsii kak element strategicheskogo upravleniya.» *Vlast i upravlenie na Vostoke Rossii*, no1 (46) (2009): 57- 66.
4. Stahno, N. «Metodicheskie osnovyi finansovogo potentsiala predpriyatiy» *Kultura narodov Prichernomor'ya*, no 183, T. 2 (2010): 105—107.
5. Ageev, A., Kudeshova, S., Kuroedov, B., Nemkova, O., Trofimchuk, A. «Sostavlenie reytingov strategichnosti kompaniy.» *Ekonomicheskie strategii*, no 8 (2008): 62—75.
6. Kaygorodov, A., Homyakova, A. «Finansovyy potentsial kak kriteriy tselesoobraznosti finansovogo ozdorovleniya predpriyatiya.» *Audit i finansovyy analiz*, no 4 (2007): 226—233.
7. Shevchuk, N. «VartIst yak kriterIy effektivnostiI upravlnnya pidpriemstvom.» *Ekonomichniy chasopis — XXI. Naukoviy zhurnal*, no 5 — 6 (2014): 68—71.
8. Kudina, M.V. (2010) *Teoriya stoimosti kompanii: [Monografiya]* Moscow: ID «FORUM», INFRA-M (in Russ)

ЭФФЕКТИВНОСТЬ ФОРМИРОВАНИЯ И ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ФИНАНСОВОГО ПОТЕНЦИАЛА ГОРНО-ОБОГАТИТЕЛЬНЫХ КОМБИНАТОВ УКРАИНЫ

В.В. Буханец, канд. экон. наук,
доцент кафедры экономики,
организации и управления
предприятиями
Криворожского экономического
института ГВУЗ «Криворожский
национальный университет»

Аннотация. Представлено авторское трактование финансового потенциала предприятия, как способности к эффективному формированию и использованию ресурсов в процессах инвестиционной и финансовой деятельности предприятия. На основе использования современных инструментов бизнес-анализа, предложено оценивать эффективность формирования и использования финансового потенциала на основе концепции экономической добавленной стоимости. В основу оценки эффективности формирования финансового потенциала заложены критерии и показатели, характеризующие уровень рациональности структуры капитала, в основу эффективности использования — критерии и показатели доходности и производительности активов и их структурных элементов. Представлены результаты реализации предлагаемого подхода на примере горно-обогатительных предприятий Украины,

что позволило выявить проблемы обеспечения эффективности формирования и использования их финансового потенциала.

Ключевые слова: финансовый потенциал, экономическая добавленная стоимость, многофакторный анализ, финансовая и экономическая рентабельность.

EFFECTIVE FORMATION AND USE OF THE FINANCIAL POTENTIAL OF MOUNTAIN-OBOGOTITELNYH COMPLEXES OF UKRAINE

V. Bukhanets, PhD,
Krivoy Rog State University
Economics Institute «Krivoy Rog
National University»

Abstract. Presented by copyright interpretation financial capacity of the enterprise, as the ability to effectively build and use of resources in the process of investment and financial activity. Through the use of modern tools of business analysis, proposed to estimate the efficiency of formation and use of financial capacity based on the concept of economic value added. The basis of the assessment of the effectiveness of financial capacity laid down criteria and indicators characterizing the level of rational capital structure, based on use efficiency — the criteria and indicators of the profitability and productivity of assets and their structural elements. The results of the proposed approach on the example of mining and processing enterprises in Ukraine, which revealed the problem of ensuring the effectiveness of the formation and use of their financial capacity.

Keywords: financial strength, economic value added, multivariate analysis, financial and economic profitability.

Стаття надійшла до редакції 02.10.2014

УДК 658:659.3:659.4

*Дерев'янка Олена Георгіївна **

РЕПУТАЦІЯ ЯК ФАКТОР СПОЖИВЧОГО ВИБОРУ ПРОДУКТІВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Анотація. У статті висвітлено фактори, що визначають вибір споживачами продуктів харчування, розкрито вплив бренду та репутації компанії, а також каналів отримання інформації про них, на споживчий вибір. Доведено, що на сьогодні змінюється технологія взаємодії компаній із зовнішнім середовищем, яке висуває вимоги до підвищення суспільної цінної діяльності компаній та їх відкритості. Як наслідок, управлінські зусилля зміщуються з бренд-менеджменту до корпоративно-відповідального управління репутацією.

Ключові слова: репутація, бренд, стейкхолдери, канали інформації, фактори споживчого вибору.

* Олена Георгіївна Дерев'янка – канд. екон. наук, доцент, докторант ДВНЗ «Національний університет харчових технологій», Київ, Україна, y.derevyanko@pr-service.com.ua